

Sosiaaliset kuvatarinat ovat arjen reseptikirja sosiaalisiin tilanteisiin

Monella lapsella ja nuorella on puutteita arjen ongelmaratkaisutaidoissa sekä sosiaalisissa- ja tunnetaidoissa. Yhä useampi joutuu ristiriitatilanteisiin päiväkodissa ja koulussa. Tunnetaitoja ja toisten huomioon ottamista voi kuitenkin kehittää sosiaalisten kuvatarinoiden ja sarjakuvapiirtämisen avulla.

Yleensä sosiaalisia- ja ongelmanratkaisutaitoja opitaan huomaamatta kanssakäymisessä toisten ihmisten kanssa. Lapsi tarvitsee riittävästi harjoitusta ja sopivia toimintamalleja läheisiltä aikuisilta ja kavereiltaan. Sosiaalinen tilanne on sarja tapahtumia. Kaikkien ei kuitenkaan ole helppo hahmottaa miten sosiaaliset tilanteet etenevät ja mikä on oma osuus tapahtumien kulkuun.

-Kaikki eivät sisäistä yhteiskunnan normeja ja käyttäytymissääntöjä yhtä vaivattomasti. Silloin tunnetaidot ja sosiaaliset taidot on opetettava vaiheittain, Haukarannan koulun psykologi, psykoterapeutti Sari Kujanpää sanoo.

Pelkästään puhumalla tilanne läpi asioita on vaikeampi hahmottaa, joten tilanteet tehdään nähtäviksi ja konkreettisiksi sosiaalisten kuvatarinoiden avulla. Niiden tekemiseen tarvitaan vain kynä ja paperia, jolle sosiaalinen tilanne piirretään läpi askel askeleelta.

Vuorovaikutuksessa ihminen muodostaa kuvan itsestään ja siitä miten toimii ihmisten kanssa, kuinka sosiaalisesti taitava hän on.

-Vanhempien ja ystävien rooli on hyvin tärkeä sosiaalisen identiteetin muodostumisessa. Olennaista on, että vanhemmat ja opettajat omaksuvat sosiaaliset kuvatarinat tavaksi jutella lapsen kanssa. Se helpottaa arjen vaikeita tilanteita, Kujanpää korostaa.

Yhdysvalloissa huomattavalla osalla lapsista, joilla on oppimisvaikeuksia, on myös puutteita sosiaalisissa taidoissa. Kujanpään mukaan ongelmat sosiaalisissa- ja tunnetaidoissa ovat erityisen tuen tarpeessa olevilla lapsilla hyvin yleisiä.

Jyväskylässä toimiva Haukarannan koulu tekee tiivistä yhteistyötä oppimisvaikeuksien tutkimukseen erikoistuneen Niilo Mäki Instituutin kanssa. Instituutti järjestää koulutuksia yhdessä Haukarannan koulun kanssa ja alan tutkimustietoa on hyödynnetty tehokkaasti. Yhdysvalloissa ja Ruotsissa sosiaaliset kuvatarinat ovat olleet jo pitkään harjoitusmetodina.

Kuvatarinat sopivat apuvälineeksi kenelle tahansa. Erityisesti niitä käytetään lapsilla, joilla on ylivilkkautta, kielihäiriöitä tai autismikirjon vamma. Sosiaaliset kuvatarinat toimivat myös muistin, keskittymisen, hahmottamisen ja toiminnan ohjauksen tukena.

Kujanpää muistuttaa, että koskaan ei ole liian myöhäistä opetella sosiaalisia- ja tunnetaitoja. Sosiaalisia kuvatarinoita voi käyttää arjen reseptikirjana erilaisiin tilanteisiin aikuisenakin.

Lisätietoja antaa psykologi Sari Kujanpää 050-596 67 17.
Messuista lisätietoja löytyy sivuilta www.hyvaalku.net

Niilo Mäki Instituutti on oppimisvaikeuksien monitieteisen tutkimuksen ja kehittämistyön yksikkö. Sen keskeisenä toiminta-ajatuksena on lasten ja nuorten oppimisesta syrjäytymisen ehkäiseminen varhaisessa vaiheessa. Instituuttia ylläpitää Niilo Mäki Säätiö.